Lieta Nr.A420509213
SKA-811/2016

S P R I E D U M S

Rīgā 2016.gada 18.augustā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese D.Mita
tiesnese Dz.Amerika
tiesnese L.Slica

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Valsts ieņēmumu dienests atzītu, ka /pers. A/ ir iesniedzis konkursa pieteikumu uz Valsts ieņēmumu dienesta Informātikas pārvaldes direktora vietnieka amatu sludinājumā noteiktajā termiņā, vai atjaunotu konkursa pieteikuma iesniegšanas termiņu, sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 11.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienests 2013.gada 14.augustā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" izsludināja konkursu uz Informātikas pārvaldes direktora vietnieka amatu, nosakot pretendentu pieteikšanos 20 dienu laikā no sludinājuma publicēšanas dienas. Vienlaikus vakance izsludināta interneta portālā *www.cv.lv* izvietotajā sludinājumā, norādot, ka pieteikšanās termiņš ir līdz 2013.gada 3.septembrim.

Pieteicējs /pers. A/ 2013.gada 3.septembrī iesniedza pieteikumu konkursā. Taču 2013.gada 4.septembrī saņēma Valsts ieņēmumu dienesta atbildi, kurā atteikts izskatīt viņa pieteikumu, jo tas bija jāiesniedz līdz 2013.gada 2.septembrim. Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 17.oktobra lēmumu Nr.1.5.-3/82536 atzīts, ka pieteicējs ir nokavējis amata konkursam noteikto pieteikšanās termiņu, atteikts pieņemt pieteikumu, kā arī atteikts apturēt minētā konkursa norisi.

[2] Pieteicējs iesniedza pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Valsts ieņēmumu dienests atzītu, ka pieteicējs ir iesniedzis konkursa pieteikumu uz Valsts ieņēmumu dienesta Informātikas pārvaldes direktora vietnieka amatu sludinājumā noteiktajā termiņā, vai atjaunotu konkursa pieteikuma iesniegšanas termiņu.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2014.gada 11.jūlija spriedumu pieteikumu apmierināja. Tiesa atzina, ka, tā kā pieteicējs nav pārsūdzējis konkursa rezultātā pieņemto lēmumu, šajā lietā nav iespējams lemt par tā tiesiskumu. Savukārt prasījums ir interpretējams atbilstoši pieteicēja mērķim, proti, par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izvērtēt pieteicēja konkursa pieteikumu. Attiecīgi, apmierinot pieteikumu, tiesa uzlika pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam izvērtēt pieteicēja konkursa pieteikumu uz Valsts ieņēmumu dienesta Informātikas pārvaldes direktora vietnieka amatu atbilstoši konkursa nolikumam.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2016.gada 11.janvāra spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Ņemot vērā, ka atbilstoši Darba likuma 16.panta pirmajai daļai termiņš sākas tā notikuma iestāšanās dienā, kas nosaka šā termiņa sākumu, pieteikšanās termiņš jāskaita no dienas, kad Valsts ieņēmumu dienests izsludināja konkursu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis", proti, no 2013.gada 14.augusta. Tātad pretendentu pieteikšanās termiņš beidzās 2013.gada 2.septembrī, kas nozīmē, ka pieteicējs nokavējis pieteikšanās termiņu. Nav konstatējams, ka dienests būtu pieņēmis un izvērtējis kāda cita pretendenta pieteikumu, kas iesniegts pēc 2013.gada 2.septembra.

[4.2] Lietā nav pierādījumu tam, ka termiņa nokavējums būtu pieļauts nepārvaramu apstākļu dēļ. Tieši pretēji, no pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka pieteicējs ir nepareizi interpretējis tiesību normās noteikto un tādēļ pretendentu pieteikšanās termiņu ir skaitījis no nākamās dienas pēc konkursa izsludināšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis", proti, no 2013.gada 15.augusta. Sludinājumā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" ir nepārprotami norādīts, ka pretendenta pieteikuma vēstule un norādītie dokumenti jānosūta dienestam 20 dienu laikā no šā paziņojuma publicēšanas

dienas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis".

[4.3] Tā kā pieteicējs nokavējis pieteikuma iesniegšanas termiņu, konkrētajā gadījumā viņš nav atzīstams par pretendentu šajā konkursā. Līdz ar to tiesai nav tiesiska pamata izvērtēt konkursa procedūras tiesiskumu. Tiesa ir tiesīga izvērtēt vien to, vai pieteicējs pamatoti netika iekļauts konkursa pretendentu sarakstos.

[5] Par apgabaltiesas spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību. Tā pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Apgabaltiesa nepamatoti dienesta attiecībās, kas ir publisko tiesību attiecības, piemērojusi Darba likuma normas. Darba likuma normas ir piemērojamas tikai tiktāl, ciktāl publisko tiesību normas nenoteic citādi.

[5.2] Interpretējot Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturto daļu, jāņem vērā, ka Valsts civildienesta likuma pieņemšanas brīdī Administratīvā procesa likums nebija pieņemts un administratīvo procesu noteica Ministru kabineta 1995.gada 13.jūnija noteikumi Nr.154 „Administratīvo aktu procesa noteikumi", kas savukārt neregulēja termiņu aprēķināšanu. Tādēļ Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtajā daļā noteikts, ka attiecībā uz termiņu noteikšanu piemērojamas Darba likuma normas.

[5.3] Savukārt ar Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanos vispārējo kārtību termiņu aprēķināšanā noteica šis likums. To nepiemēro tikai gadījumos, ja speciālajās tiesību normās ir noteikta cita kārtība. Ņemot vērā, ka Valsts civildienesta likums nenoteic citu kārtību termiņu aprēķināšanā, jāņem vērā jaunākās vispārīgās Administratīvā procesa likuma normas.

[5.4] Atbilstoši privātpersonu tiesību ievērošanas principam un labas pārvaldības principam gadījumos, kad iestāde uzskata, ka termiņa aprēķināšanas kārtība atšķiras no vispārzināmās kārtības administratīvajā procesā, iestādei sludinājumā jānorāda konkrēti, līdz kuram datumam persona var pieteikties konkursā. Konkrētajā gadījumā tas nav darīts.

[5.5] Tiesa nepamatoti kā trešo personu pieaicināja /pers. E/. Turklāt pieteicējs nav saņēmis ne trešās personas pieteikumu tiesai par trešās personas statusa piešķiršanu, ne tiesas lēmumu par trešās personas statusa piešķiršanu, ne trešās personas paskaidrojumus. Tādējādi pieteicējam netika dota iespēja sagatavot pretargumentus, ierobežojot viņa tiesības uz taisnīgu tiesu.

[6] Valsts ieņēmumu dienests par pieteicēja kasācijas sūdzību iesniedza paskaidrojumus, uzskatot to par nepamatotu.

[7] Pieteicējs par Valsts ieņēmumu dienesta paskaidrojumiem arī iesniedzis paskaidrojumus, norādot, ka pretēji dienesta minētajam, Valsts civildienesta likumā nav skaidri noteikts, ka attiecībā uz termiņiem ir jāpiemēro darba tiesisko attiecību regulējošās tiesību normas.

Motīvu daļa

[8] Kasācijas sūdzībā ir pamatoti norādīts, ka vispārīgi administratīvajā procesā termiņus skaita atbilstoši Administratīvā procesa likuma 42.pantam. Šā panta pirmajā daļā cita starpā ir noteikts, ka procesuālais termiņš, kas aprēķināms dienās, sākas nākamajā dienā pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu.

Parasti vispārēja procesuāla tiesību norma nav šķērslis speciālo tiesību normu esībai. Proti, tādu tiesību normu esībai, kas konkrēto jautājumu reglamentē atšķirīgi no vispārējās kārtības.

[9] Izskatāmajā lietā, pieteicēja ieskatā, Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmā daļa ir šķērslis citu tiesību normu piemērošanai. Savukārt iestāde piemēroja nevis minēto tiesību normu, bet gan Darba likuma normas. Apgabaltiesa šādam iestādes viedoklim ir piekritusi.

[10] Tā kā pieteicējs pieteicās uz valsts civildienesta amatu Valsts ieņēmumu dienestā, ir pamatoti aplūkot gan tiesisko regulējumu, kas pamatā reglamentē attiecības valsts civildienesta ietvaros, – Valsts civildienesta likumu –, gan tiesību normas, kas ietvertas likumā „Par Valsts ieņēmumu dienestu".

[11] Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturto daļu valsts civildienesta tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, kas nosaka vienlīdzīgu tiesību principu, atšķirīgas attieksmes aizlieguma principu, aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas, darba un atpūtas laiku, darba samaksu, darbinieka materiālo atbildību un termiņus, ciktāl to nenosaka šis likums.

Ar jēdzienu „nosaka termiņus" minētās normas izpratnē ir saprotama arī tā skaitīšana. Līdz ar to termiņu aprēķināšana valsts civildienesta tiesiskajās attiecībās ir viena no jomām, kas risināma atbilstoši darba tiesisko attiecību reglamentējošajām tiesību normām. Jautājums par termiņiem ir ietverts Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtajā daļā kopš tā pieņemšanas 2000.gada 7.septembrī. Lai arī norma ir grozīta ar 2006.gada 2.novembra likumu (tātad jau pēc Administratīvā procesa likuma pieņemšanas 2001.gada 25.oktobrī), termiņu aprēķināšanas kārtība netika mainīta.

[12] Atbilstoši Valsts civildienesta likuma 3.panta otrajai daļai atsevišķās valsts pārvaldes iestādēs ir noteikts specializētais valsts civildienests. Valsts ieņēmumu dienests ir viena no šādām iestādēm. Attiecībā uz specializētā valsts civildienesta ierēdņiem Valsts civildienesta likuma 2.panta trešajā daļā ir regulēts, kuras no šā likuma normām ir piemērojamas. Likuma I nodaļa ir noteikta par attiecināmu uz specializētā civildienesta ierēdņiem. Ņemot vērā, ka 2.pants atrodas Valsts civildienesta likuma I nodaļā, arī uz civildienesta gaitu Valsts ieņēmumu dienestā ir piemērojams 2.panta ceturtās daļas regulējums.

[13] Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 18.pants nosaka kārtību, kādā ir izraugāmi vakanto ierēdņu amatu pretendenti un pārbaudāma atbilstība ierēdņa amatam. Šis pants kopā ar likuma 6.nodaļu, kas cita starpā reglamentē Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu statusu, tika izteikts jaunā redakcijā ar 2001.gada 25.oktobra likuma grozījumiem. Kopš minētajiem grozījumiem līdz pat šim brīdim 18.panta otrā daļa paredz, ka, izsludinot konkursu, norāda saskaņā ar amata aprakstu ierēdņa amata pretendentam izvirzāmās prasības, kā arī pieteikšanās termiņu un iesnieguma iesniegšanas vietu. Nav grozīta arī panta trešā daļa, atbilstoši kurai pretendentu pieteikšanās termiņš nedrīkst būt īsāks par 10 dienām un garāks par 20 dienām no konkursa izsludināšanas dienas. Saskaņā ar šā panta pirmās 2.punktu atklātu pretendentu konkursu Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu amatiem laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" izsludina Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors.

Iesniedzot minētos 6.nodaļas grozījumus, valdība likumprojekta anotācijā norādīja, ka tā izstrādi noteikusi Valsts civildienesta likuma pieņemšana. Proti, nepieciešams saskaņot abus likumus, ņemot vērā Valsts civildienesta likuma 2.panta trešajā daļā minētās normas, kuras ir attiecināmas uz Valsts ieņēmumu dienestu kā specializēto valsts civildienestu.

[14] Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 18.panta trešajā daļā noteiktais, ka pretendentu uz vakanto civildienesta amata vietu Valsts ieņēmumu dienestā pieteikšanās termiņš ir skaitāms no konkursa izsludināšanas dienas (t.i., sludinājuma publicēšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis"), ņemot vērā Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturto daļu, ir piemērojams kontekstā ar Darba likuma 16.panta pirmo daļu. Minētā tiesību norma paredz, ka termiņš sākas tā notikuma iestāšanās dienā, kas nosaka šā termiņa sākumu.

[15] Ievērojot visu līdz šim teikto, Augstākā tiesa secina, ka likumdevējs ir reglamentējis jautājumu par termiņa skaitījumu attiecībā uz pieteikšanos uz vakantajiem ierēdņu amatiem Valsts ieņēmumu dienestā atšķirīgi no vispārīgi noteiktās termiņu aprēķināšanas administratīvajā procesā. Kopš 2001.gada 25.oktobra, kad tika pieņemts Administratīvā procesa likums, likumdevējs nav uzskatījis par vajadzīgu šo atšķirību mainīt. Papildus jāņem vērā, ka Administratīvā procesa likuma pieņemšana radīja liela apjoma grozījumu izdarīšanu normatīvajos aktos, lai līdzšinējo regulējumu pielāgotu jaunajam administratīvā procesa regulējumam. Šādi grozījumi atbilstoši Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma pārejas noteikumu 3.punkta 2.apakšpunktam bija iesniedzami Saeimai līdz 2003.gada 1.septembrim. Tomēr šajā lietā aktuālās tiesību normas grozītas netika.

Turklāt radītais atšķirīgais regulējums termiņa aprēķināšanai uz vakanto ierēdņa amatu Valsts ieņēmumu dienesta izsludinātajā konkursā nerada fundamentālu pretrunu ar administratīvā procesa mērķi. Augstākās tiesas ieskatā, no Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmās daļas vai jebkuras citas normas neizriet aizliegums atsevišķos gadījumos termiņa skaitījumu reglamentēt atšķirīgi.

Līdz ar to Augstākā tiesa secina, ka tiesību normu piemērošanā esošā kolīzija nav risināma atbilstoši Administratīvā procesa likuma 15.panta devītajā daļā noteiktajam, ka vecākā speciālā tiesību norma (jeb Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtā daļa) ir piemērojama tiktāl, ciktāl tās mērķis nav pretrunā ar jaunākās vispārējās tiesību normas (normatīvā akta) (jeb Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmās daļas) mērķi. Tā vietā ir piemērojama šā panta septītā daļa, saskaņā ar kuru vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma. Tas nozīmē, ka gan Valsts ieņēmumu dienests, gan apgabaltiesa ir pamatoti piemērojusi Darba likuma 16.panta pirmo daļu.

[16] Apgabaltiesa ir izvērtējusi konkrētās lietas apstākļus iepriekš minētā tiesiskā regulējuma ietvaros un secinājusi, ka pieteicējs ir nokavējis termiņu par vienu dienu. Turklāt nokavējis nevis kādu no viņa gribas neatkarīgu apstākļu dēļ, bet gan tādēļ, ka uzskatījis, ka termiņš ir skaitāms citādi.

Tiesa gan nav tiešā tekstā vērtējusi apstākli, ka interneta portālā *www.cv.lv* izvietotajā sludinājumā bija nepareizi norādīts, ka pieteikšanās termiņš ir līdz 2013.gada 3.septembrim, t.i., par vienu dienu vēlāk. Tomēr šā apstākļa detalizēta nevērtēšana nenoved pie tiesas sprieduma atcelšanas, jo nav konstatējams, ka tā varēja radīt citu lietas iznākumu. Pirmkārt, tiesa ir izdarījusi apsvērumus atbilstoši tiesību normās noteiktajai kārtībai – konkursa pieteikumi bija jāsūta 20 dienu laikā no sludinājuma publicēšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis". Šajā sludinājumā datums netika minēts. Kā norāda Valsts ieņēmumu dienests, tas nav arī interneta portālam norādījis konkrētu datumu. Otrkārt, tiesa spriedumā ir secinājusi, ka konkursa pieteikuma iesniegšanas nokavējumu radījusi pieteicēja pārliecība par citādu termiņa aprēķināšanu, proti, pieteicējs bija vadījies no Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteiktā. Šo tiesas secinājumu pieteicējs kasācijas sūdzībā nav apstrīdējis vai norādījis vēl uz citiem apstākļiem.

[17] Augstākā tiesa piekrīt pieteicējam, ka Valsts ieņēmumu dienesta sludinājuma teksts attiecībā uz termiņu skaitījumu būtu vieglāk saprotams, ja tajā būtu norādīts konkursa pieteikumu iesniegšanas pēdējais datums. Vienlaikus arī pieteicējs pats varēja šo situāciju novērst, noskaidrojot šo jautājumu Valsts ieņēmumu dienestā vai šaubu gadījumā neatstājot pieteikšanos uz pēdējo dienu.

[18] Nav nozīmes kasācijas sūdzības argumentam par trešās personas pieaicināšanu lietā, jo pieteikums tiek noraidīts uz iepriekš minēto argumentu pamata. Ja tiesa būtu piekritusi pieteicējam attiecībā uz termiņa nokavējumu un konkurss jau būtu noslēdzies, lietā būtu izvērtējami konkursa gala rezultāti, kādas sekas šādi secinājumi rada attiecībā uz jau notikušo konkursu. Ja tiesa būtu lēmusi par konkursa norises tiesiskumu un apsvērusi tā atcelšanas iespēju, trešās personas (konkursā uzvarējušās personas) iesaiste lietā būtu pamatota.

[19] Ņemot vērā iepriekš teikto, Augstākā tiesa atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti nav pamats apgabaltiesas sprieduma atcelšanai. Līdz ar to pieteicēja kasācijas sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta ceturto daļu, 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu

departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 11.janvāra spriedumu, bet /pers. A/ kasācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese	D.Mita
Tiesnese	Dz.Amerika
Tiesnese	L.Slica